

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

॥ यः क्रियावान् स पण्डितः ॥

सर्वोत्कृष्टतेचा स्त्रोत असलेले विद्यापीठ
विद्यार्थी कल्याण मंडळ

डॉ. संजयकुमार एन. दलवी
एम.एस.सी., बीएच.डी.
संचालक,
विद्यार्थी कल्याण मंडळ

अतितात्काळ

संदर्भ क्र.: विकमं/२०१४-१५/६१९

दिनांक : २८/११/२०१४.

प्रति,

मा. प्राचार्य / मा. संचालक / मा. विभागप्रमुख,
सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्न असलेली सर्व
महाविद्यालये व मान्यताप्राप्त संस्था.

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातील सर्व पदव्युत्तर विभाग.

विषय :— अपंग विद्यार्थ्यांना सुविधा उपलब्ध करून देणेबाबत...

संदर्भ क्र :— महाराष्ट्र शासन सह संचालक उच्च शिक्षण जा.क्र. ससां/उशि/पुवि/अपंग सुविधा
२०१४/५५७, दि. २७ नोव्हेंबर, २०१४ चे पत्र.

महोदय/महोदया,

उपरोक्त संदर्भिय विषयांस अनुसरून आपणांस कळविण्यात येते की, मा. उच्च न्यायालयाच्या निर्णयानुसार विद्यापीठे व शैक्षणिक संस्था यांमध्ये अपंग विद्यार्थ्यांना आवश्यक त्या सुविधा १५ डिसेंबर, २०१४ पूर्वी उपलब्ध करून देण्याबाबत मा. सह संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र शासन, पुणे – ०१ यांचेमार्फत कळविण्यात आले आहे.

याबाबतचे सविस्तर पत्र आपल्या माहिती व कार्यवाहीसाठी सोबत जोडले आहे. आपल्या महाविद्यालयात/मान्यताप्राप्त संस्थेत/पदव्युत्तर विभागात अपंग विद्यार्थ्यांना आवश्यक त्या सुविधा उपलब्ध करून देण्याबाबत आपण आपल्या स्तरावर योग्य ती कार्यवाही करावी.

आपण वरीलप्रमाणे केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल मा. सह संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र शासन, पुणे – ०१ व मा. संचालक, विद्यार्थी कल्याण मंडळ, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे – ०७ या कार्यालयास पाठविण्यात यावा, ही विनंती.

कळावे,

सोबत : वरीलप्रमाणे.

संचालक,
विद्यार्थी कल्याण मंडळ

विद्यार्थी कल्याण मंडळ, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, गणेशखिंड, पुणे – ४११००७.

०२०-२५६०११६०, ६५००३७००/०१ फॅक्स : ०२०-२५६०११५४ मो.: ९८५००१४४६६

General Marathi

१
महाराष्ट्र शासन
संसदीयालय (उच्च नियम)
१० अवेदकर रोड, कोल्हा, पुणे - ४११ ००५
Website: www.jdhpune.info E-mail: admin@jdhpune.info

पुराताती नामांक - ०२० - २६०६८८८३, २६०५९६३२ जा.क.संस/डीश/पुस्ति/अपग युविधा/२०१४/५५७-।	फैक्टरी क्र. ०२०- २६०५९६३२ विनांक २०.११.२०१४
---	---

अत्यंत महत्वाचे / न्यायालयीन / तातडीचे

प्रति,

कृताराजिक,
पुणे विद्यालयीठ,
पुणे - ४११ ००६.

विषय- अपग विद्यार्थ्यांसाठी महाविद्यालयामध्ये सुविधा उपलब्ध करून घेणेवाचन..

संदर्भ - १. या कामातल्याचे परिपत्रक जा.क. शिसस/डीश/पुस्ति/अपग/१२-१३/२६४४
दिनांक २५.९.२०१२.

२. या शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण, म.रा. पुणे याचे पत्र क्र.

उशिरां/१०१४/न्यायालय/मध्य-१/१६६० विनांक २०.११.२०१४.

३. कायार्सन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन याचे पत्र क्र. न्यायाल-
२०१४/प्र.क्र.१५७म.शा.५ दिनांक १५.११.२०१४.

४. या उच्च न्यायालय, मुंबई याचे आदेश याचिका क्रमांक ६५९४/२०१४.

उपरोक्त नियवादावत कलेक्टिण्यात घेते की, आपल्या विद्यार्थीतामध्ये / महाविद्यालयामध्ये तळभगल्यावर असलेल्या वर्गांतीला, कॅन्टीन, स्टाफरूम, लेझीन कॉमन रुम ह. टिकाणी अपग विद्यार्थी/विद्यार्थ्यांनी उपयुक्त रैम्प तयार करण्यासाठी उपरोक्त संदर्भात पत्र क्र. १ अव्यये कलेक्टिण्यात आले होते. तसेच अपग विद्यार्थ्यांसाठी छोल चेअर वापरणा-या अविस्तृत वापरता येण्याजोगे टॉयलेट विद्यार्थीतामध्ये / महाविद्यालयामध्ये असावे. अपग विद्यार्थ्यांचे हीत लक्षात घेता National Building Code च्या निकाशप्रमाणे कायमस्वरूपी किंवा वापरता येण्याजोगे रैम्पत, तसेच एक छोल चेअर वापरणा-या अविस्तृत वापरता येण्याजोगे टॉयलेट तातडीने महाविद्यालयामध्ये उपलब्ध करून द्यावे. रैम्पची सुविधा तात्काळ पुरविण्यात याची तसेच टॉयलेटची सुविधा १५ डिसेंबर २०१४ चे आत पुरविण्यात याची. विद्यार्थ्यांचा कल्याणकारी योजनेचा अत्यावश्यक भाग म्हणून याकडे घ्यावे. तसेच उपरोक्त सुविधा विद्यार्थीतामध्ये / महाविद्यालयामध्ये नसतील तर स्था तात्काळ तयार करून घ्याव्यात.

general Marathi

451

सायिंत्रीकार्ड फुले तुम्हे नियमांना, नं. ५५७.
आवृक/दावक क्र.: ४५७
दिनांक 28 NOV 2014
विद्यार्थी कल्याण मंडळ^{४५२}
शास्त्री-

महाराष्ट्र शासन
शिक्षण संचालनालय, (उच्च शिक्षण)
महाराष्ट्र राज्य, मराठवाडी हुगादत, पुणे ४११ ००१

Web : www.dirhe.org.inE-Mail : web@www.dhepune.co.in

फोन नं. ०२०/२६१२२११९, २६०५१५१२, २६१३०६२७, २६१२४६३९

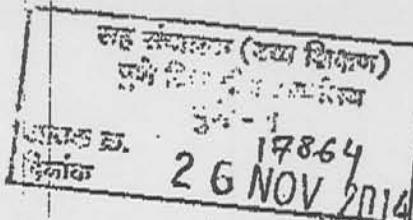
फॅक्स नं. ०२०/२६१११५३

क्र.उशिसं/२०१४/न्यायाप्र/मवि-१ ९६६०

दिनांक २०/११/२०१४

प्रति,

- १. विभागीय सहसंचालक,
उच्च शिक्षण,
पुणे विभाग,
पुणे.
- २. कुलसचिव,
सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ,
पुणे.

27 NOV 2014

विषय — रिट याचिका क्रमांक ६५१४/२०१४

आकांक्षा वर्धमान काळे विरुद्ध महाराष्ट्र शासन व इतर

सदर्भ - शासन पत्र क्र.न्यायाप्र-२०१४/प्र.क्र.१५७/म.श.५,
दिनांक १५/११/२०१४

वरील विषयाबाबतच्या शासनपत्राची व त्यासोबतच्या सहपत्रांची प्रत सोबत जोडलेली आहे. तरी आपण याबाबतीत बृहन महाराष्ट्र कॉलेज ऑफ पूना, पुणे या महाविद्यालयास व आपल्या अधिपत्याखालील सर्व महाविद्यालयास मा.न्यायालयाने वरील प्रकरणी दिनांक ३०.१०.२०१४ रोजी झालेल्या सूनावणीमध्ये दिलेल्या निदेशानुसार कार्यवाही करण्याच्या सूचना आपल्या स्तरावरुन द्याव्यात व तसे केल्याबाबतचा अहवाल तात्काळ या संचालनालयास सदर करावा.

(डॉ. प्र. रा. गावळकवाड)

प्र. शिक्षण संचालक, (उच्च शिक्षण)

महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१

310 11/14/2014 13:23:25 Receive No Fax Detected

Job Date Time Type Identification Result
REGISTRAR OFFICE 02025697388 NOV-14-2014 13:24
Mr. Shri. B.M. Asole, कल्यासन अधिकारी, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२ यांना माहितीस्तव सविनय सादर.

D:\Documents and Settings\ADMINISTRATOR\Desktop\All In One\PM Folder Mr Ghodke\Nitin\Ahmed Nagar.doc

HP LASERJET PRO MFP M128fn

Fax Error Report

NOV-14-2014 13:24

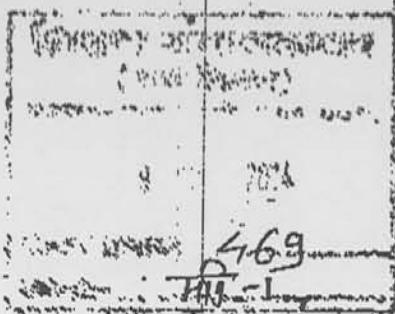
(5)

न्यायालयीन प्रकरण/कालमर्यादामहाराष्ट्र शासन

क्रमांक: न्यायाप्र-2014/प्र.क्र.157 म.शि.5
 उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग,
 मंत्रालय, मुंबई-400 032.
 दिनांक: 15/11/2014.

प्रति,

कुल सचिव,
 पुणे विद्यापिन,
 पुणे.

विषय:- रिट याचिका क्रमांक 6594/2014

आकांक्षा वर्धमान काळे विरुद्ध गहाराष्ट्र शासन व इतर

संदर्भ:- सहायक सरकारी बकील (अपील शाखा), मा. उच्च न्यायालय, मुंबई यांचे इंग्रजी
 पत्र No. GP/WP/VBT/10614, Dated: 03.11.2014

वरील विषयी संदर्भाधीन पत्राची प्रत सोबत जोडली आहे.

2. आकांक्षा वर्धमान काळे यांनी मा. उच्च न्यायालय, मुंबई येथे रिट याचिका क्रमांक 6594/2014 दारखळ केली असून सदर प्रकरणी दिनांक 30.10.2014 रोजी झालेल्या सुनावणीमध्ये मा. न्यायालयाने दिलेल्या निदेशानुसार पुढील आवश्यक ती कार्यवाही तात्काळ करावी. तसेच केलेल्या कार्यवाहीबाबत शासनास अवगत करावे, ही विनंती.

सहपत्र:- वरीलप्रमाणे

(बा म. आसोले)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत: सहपत्रासह भाहिती व आवश्यक त्या तात्काळ कार्यवाहीसाठी अप्रेषित.

✓ संचालक, (उच्च शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे

प्रता: म.शि.5 कार्यासन, संग्रहालय.

मार्गे: १. नितीन घोडके.

आ. अंगंग विद्यार्थीबाबत दिलेल्या

आदेशाची अंमुलवजानणी करण्यात

वृट्टन महाराष्ट्र काळे गांधी झुनो

भा निषेद्ध करावाला आण असावा

४

१९/११/१५

**COURT MATTER
MOST URGENT**
Tel:- 22677694, Fax:-22673093
E-Mail:-gpbombay2007@rediffmail.com

No. GP/WP/VBT/
Office of the
Government Pleader,
A.S. (Writ Cell,) High Court,
Mumbai - 400 032.
Dated :- 3.11.2014

10614
2014*urgent*

To,

The Secretary to Government,
Higher and Technical Education Department,
Mantralaya, Mumbai 400 032.

The Commissioner for Persons with
Disabilities, Maharashtra State,
3, Church Road, Pune-1.

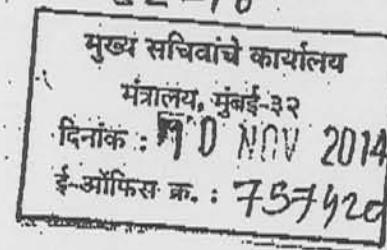
Subject : High Court, A.S. (Writ Cell),
Writ Petition No. 6594 of 2014
Akanksha Vardhaman Kale.

v/s.

The State of Maharashtra & Others

Sir,

Ref:- In the matter of not providing wheelchair in the College and institutions where the Petitioner is required to attend classes and appear for examinations and not providing toilets adaptable to her wheelchair as per the provisions of the Persons with Disabilities (Equal Opportunities, Protection of Rights and Full Participation Act, 1995).

82-10

P.S. Higher & Technical
Education Deptt.

12 NOV 2014

मुख्य सचिवांचे कार्यालय
कार्यालय नं. १०८
दिनांक 10/11/2014
कार्यालय चंगलपाटी

This is to inform you that the above mentioned matter was on board before the Division Bench of Their Lordships the Hon'ble Chief Justice and Hon'ble Justice B.P. Colabawalla on 30.10.2014 when the Hon'ble Court after hearing the parties at length was pleased to pass an order dated 30.10.2014. In the said order, the Hon'ble Court was pleased to observe that the Brihan Maharashtra College of Commerce, Pune was ready to extend necessary cooperation for permitting the Petitioner to appear at the examination to be held in the said college between 7th and 20th November 2014. The Hon'ble Court was pleased to observe that the renovation work has been going on in the college and has passed an order requesting the college authorities to provide the noise free and barrier free environment during the examination on 7 days of examination. The Hon'ble Court has further observed that the Government of India i.e. Ministry of Human Resource Development, Department of Higher Education had issued instructions that all the educational institutions must provide barrier free and accessible pathways for disabilities persons. The Hon'ble Court has therefore, directed the University of Pune to issue general instructions to all the colleges, educational institutions, examination centres and concerned departments to provide barrier

(7)

free environment for students with disabilities i.e. ram facility, lift, washroom facilities to accommodate wheel chairs etc. The Hon'ble court has further directed the Commissioner for Persons with Disabilities for Maharashtra State at Pune will also issue general instructions to all the educational authorities as mentioned above.

In the circumstances aforesaid, you are, requested to comply with the order dated 30.10.2014 and submit a report as expeditiously as possible to this office as the Hon'ble Court has granted time upto 15.12.2014 for submissions of the report. The matter has now been placed on 22.12.2014. A copy of the order dated 30.10.2014 is enclosed herewith for your information and ready reference. Please treat this as most urgent.

Yours faithfully,

(Vishal B. Thadani)
(Vishal B. Thadani)
Assistant Government Pleader,
A.S., (Writ Cell), High Court, Mumbai.

Encl:- Order dt.30.10.14.

Copy to :

No.GP/WP/VBT/- The Chief Secretary to Government of Maharashtra, Mantralaya, Mumbai.

No.GP/WP/VBT/ The Secretary to Government, Law & Judiciary Dept, Mantralaya, Mumbai.

Psn/ 3.11.2014.

WP 6594-2014

IN THE HIGH COURT OF JUDICATURE AT BOMBAY
CIVIL APPELLATE JURISDICTION
WRIT PETITION NO. 6594 OF 2014

Akanksha Vardhaman Kale
V/s
Union of India & Ors.

Court
Petitioner
Respondents

Mr. Saket More i/b Mr. Satyavrat Joshi for the petitioner.
Mr. S.B. Shetye for respondent nos. 1 and 2.
Mr. Kapil Moye with Mr. Shreyas Patel and Mr. Meit Sampat i/b Little & Co. for respondent no. 8.
Mr. Vishal Thadani, A.G.P for the respondent – State.

CORAM: MOHIT S. SHAH, C.J. &
B.P. COLABAVALLA, J.

DATE : 30 OCTOBER 2014

P.C.:

Bombay
Learned counsel for respondent no.8 invites our attention to the statements made in the affidavit dated 21 October 2014 filed by Mr. T. Karthikeyan , Secretary of respondent no.8, and particularly the statement that the order dated 29 September 2014 of this Court has already been communicated to all the offices and branches in all the five regions of the country and they have been asked to provide the necessary barrier free facilities for persons with disabilities, viz. ramp facility, lift, washroom facilities to accommodate wheel chairs, etc. It is of course stated that the same shall be subject to necessary

WP 6594-2014

(9)

permissions from municipal and concerned authorities and feasibility depending on the plan/layout approved by the architect.

2. As far as the petitioner's case is concerned, learned counsel for respondent no.8 has placed on record a copy of the letter dated 10 October 2014 from the Principal, Brihan Maharashtra College of Commerce, Pune to the effect that the said college is ready to extend necessary cooperation for permitting the petitioner to appear at the examination at the said college between 7 and 20 November 2014. The principal has, however, stated that the college is going for third cycle of re-accreditation, NAAC and for that purpose repairing and renovation work is scheduled during that period.

3. While we appreciate that Brihan Maharashtra College of Commerce, Pune is going ahead with the repairing and renovation work in the college, we request the college authorities to see that the petitioner is provided noise free and barrier free environment during the examination on seven days on which the petitioner will be appearing.

4. Our attention is invited to the circular letter dated 11 July 2001 issued by the University Grants commission to the Vice Chancellor of all Universities, which reads as under:

WP 6594-2014

"Dr. (Mrs.) Pankaj Mittal
Joint Secretary

D.O. No.11-5/95(CPP-II)(Vol.III)

11 July 2001

Dear Sir/Madam,

The Commission in its meeting held on 22-5-2001 considered the matter regarding full implementation of persons with Disabilities Act, 1995 in universities and colleges and approved 3% reservation for persons with disabilities in admission to all the courses of study offered by universities and colleges and 3% reservation for disabled people in jobs and also decided that barrier free access for persons with disabilities to the university, buildings, class rooms, laboratories and toilets, etc. be ensured. You are requested to implement the above decision of the Commission strictly."

5. Similarly, on 8 December 2012, the Government of India in the Ministry of Human Resource Development, Department of Higher Education issued instructions to make educational institutions (the buildings of University, colleges and technical institutes, etc.) barrier free and accessible for all types of disabilities.

The University Grants Commission also issued the circular dated 9 February 2012 to the Universities to take follow up action to make educational institutions barrier free and accessible for all types of disabilities.

7. Again on 25 May 2012, the Chief Commissioner for Persons with Disabilities issued instructions to Government of Maharashtra in the Technical and Higher Education Department and

WP 6594-2014

11

pointed out sections 30(b), 46 and 59 of Persons with Disabilities (Equal Opportunities, Protection of Rights and Full Participation) Act, 1995, which read as under:

"Section 30(b) of the Act specifically provides that appropriate Governments shall prepare a comprehensive education scheme which shall inter-alia make provision for the removal of architectural barriers from schools, colleges or other institutions imparting vocational and professional training.

Section 46 of the Act also requires that the appropriate Governments and the local authorities shall, within the limits of their economic capacity and development, provide for -

- (a) ramps in public buildings;
- (b) adaptation of toilets for wheel chair users;
- (c) braille symbols and auditory signals in elevators or lifts;
- (d) ramps in hospitals, primary health centres and other medical care and rehabilitation institutions.

Section 59 of the Act mandates the Chief Commissioner for Persons with Disabilities on his own motion or on application of any aggrieved person or otherwise to look into the complaints inter-alia with respect to matters relating to deprivation of rights of persons with disabilities."

8. In view of the above, we direct respondent no.6 - University of Pune to issue general instructions to all the colleges/ educational institutions, examination centres and concerned

WP 6594-2014

departments to provide barrier free environment for students with disabilities, viz. ramp facility, lift, washroom facilities to accommodate wheel chairs, etc. Similarly, the Chief Commissioner for Persons with Disabilities at New Delhi and the Commissioner for Persons with Disabilities for Maharashtra State at Pune will also issue general instructions to all the educational authorities in the country calling upon them to provide barrier free environment to students with disabilities.

9. The compliance report regarding issuance of specific instructions to educational institutions/colleges to provide the aforesaid facilities by 31 March 2015 shall be submitted by 15 December 2014.

Stand over to 22 December 2014.

CHIEF JUSTICE

(B.P. COLABAWALLA, J.)

जुन्नर तालुका शिवनेर शिक्षण प्रसारक मंडळाचे

श्री शिव छत्रपती महाविद्यालय, जुन्नर (पुणे)

एस./आर.नं. महा./ ६६७/ पुणे, दिनांक २१/११७०

'उत्कृष्ट महाविद्यालय' पुरस्कार प्राप्त
- पुणे विद्यापीठ

कला - वाहिन्य - विज्ञान

पी.टी.आर.एफ.: ४३१/ पुणे, दिनांक ३१/१२/१९६९

प्रभारी प्राचार्य डॉ. भास्कर शेळके एम.ए., एम.फिल., पीएच.डी.
मोबाईल नं. ९८१०६ ८६५२९

• बोडकेनगर, जुन्नर, जि. पुणे, पीन: ४९० ५०२.

• दूरध्वनी क्र. : ०२९३२-२२२०९४ • फॅक्स: ०२९३२-२२२९५०

• वेब साईट: www.ssccollegejunnar.org • ई-मेल: ssccj@yahoo.co.in

जावक क्रमांक - एसएससीसीजे : १६६१/२०१५-१६

दिनांक : २२/३/२०१६

प्रति,

मा. सक्षम अधिकारी तथा आयुक्त,

अपंग कल्याण आयुक्तालय,

३, चर्चरोड, महाराष्ट्र राज्य,

पुणे - ०१

विषय - अपंग विद्यार्थ्यांना महाविद्यालये/शैक्षणिक संस्था, परीक्षा केंद्राच्या

इमारतीमध्ये सुलभरित्या मुक्त संचार करता यावा यासाठी अडथळा

विरहीत वातावरण निर्मितीच्या सुविधा उपलब्ध करून देणेबाबत..

संदर्भ - आपले पत्र क्र. विकमं/२०१५-१६/११२८ दि. १४/०३/२०१६

महोदय,

आमच्या महाविद्यालयात अपंग विद्यार्थ्यांना त्यांचे जाणे-येण्याच्या सोईसाठी
रॅम्पची व्यवस्था केलेली असून त्यांचे सोईनुसार त्यांच्या वर्गाची व्यवस्था करण्यात[ा]
आलेली आहे. तसेच चाकाच्या खुर्चीचा वापर करण्यासाठी अनुकूल रचना असणारी
स्वच्छतागृहे इ. सुविधा पुरविल्या आहे.

तसेच महाविद्यालयातील कु.रोहीणी ताम्हाणे - टी.वाय.बी.कॉम. या अपंग
विद्यार्थीनीस व्हील चेअर व लॅपटॉप भेट देण्यात आला.

कलावे,

आपला,

प्रभारी प्राचार्य
श्री शिवछत्रपती महाविद्यालय
जुन्नर (पुणे)

11

